

Nauczyciel: mgr BEATA HALINOWSKA

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny. Planeta Nowa 6 – poprawione po modyfikacji programu w 2024 r. oparte na Programie nauczania geografii w szkole podstawowej – Planeta Nowa autorstwa Ewy Marii Tuz i Barbary Dziedzic; Edycja 2024

Wymagania na poszczególne oceny				
na ocenę dopuszczającą	na ocenę dostateczną	na ocenę dobrą	na ocenę bardzo dobrą	na ocenę celującą
2	3	4	5	6
1. Współrzędne geograficzne				
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wskazuje na mapie lub na globusie równik, południki 0° i 180° oraz półkule: południową, północną, wschodnią i zachodnią podaje symbole oznaczające kierunki geograficzne wyjaśnia, do czego służą współrzędne geograficzne 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia cechy południków i równoleżników podaje wartości południków i równoleżników w miarach kątowych wyjaśnia znaczenie terminów: <i>długość geograficzna, szerokość geograficzna</i> wyjaśnia znaczenie terminów: <i>rozciągłość południkowa, rozciągłość równoleżnikowa</i> 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> odczytuje szerokość geograficzną i długość geograficzną wybranych punktów na globusie i mapie odszukuje obiekty na mapie na podstawie podanych współrzędnych geograficznych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> określa położenie matematycznogeograficzne punktów i obszarów na mapie świata i mapie Europy wyznacza współrzędne geograficzne na podstawie mapy drogowej oblicza rozciągłość południkową i rozciągłość równoleżnikową wybranych obszarów na Ziemi wyznacza współrzędne geograficzne punktu, w którym się znajduje, za pomocą aplikacji obsługującej mapy w smartfonie lub komputerze 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyznacza w terenie współrzędne geograficzne dowolnych punktów za pomocą mapy i odbiornika GPS
2. Ruchy Ziemi				
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia rodzaje ciał niebieskich znajdujących się w Układzie Słonecznym wymienia planety Układu Słonecznego w kolejności od znajdującej się najbliższej Słońca do tej, która jest położona najdalej wyjaśnia, na czym polega ruch obrotowy Ziemi wyjaśnia znaczenie terminu <i>górowanie Słońca</i> określa czas trwania ruchu obrotowego demonstruje ruch obrotowy Ziemi 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia znaczenie terminów: <i>gwiazda, planeta, planetoida, meteor, meteoryt, kometa</i> podaje różnicę między gwiazdą a planetą wymienia cechy ruchu obrotowego Ziemi omawia występowanie dnia i nocy jako głównego następstwa ruchu obrotowego podaje cechy ruchu obiegowego Ziemi wymienia strefy oświetlenia Ziemi i wskazuje ich granice na mapie lub 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje rodzaje ciał niebieskich przedstawionych na ilustracji opisuje dzienną wędrówkę Słońca po niebie, posługując się ilustracją lub planszą omawia wędrówkę Słońca po niebie w różnych porach roku na podstawie ilustracji omawia przebieg linii zmiany daty przedstawia zmiany w oświetleniu Ziemi w pierwszych dniach astronomicznych pór roku na podstawie ilustracji wymienia następstwa ruchu 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> opisuje budowę Układu Słonecznego wyjaśnia zależność między kątem padania promieni słonecznych a długością cienia gnomonu lub drzewa na podstawie ilustracji określa różnicę między czasem strefowym a czasem słonecznym na kuli ziemskiej wyjaśnia przyczyny występowania dnia polarnego i nocy polarnej charakteryzuje strefy oświetlenia Ziemi z uwzględnieniem kąta padania promieni słonecznych, czasu trwania dnia i nocy oraz występowania pór 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia związek między ruchem obrotowym Ziemi a takimi zjawiskami jak pozorna wędrówka Słońca po niebie, górowanie Słońca, występowanie dnia i nocy, dobowy rytm życia człowieka i przyrody, występowanie stref czasowych określa czas strefowy na podstawie mapy stref czasowych wykazuje związek między położeniem geograficznym obszaru a wysokością górowania Słońca wykazuje związek między ruchem obiegowym Ziemi a strefami jej

przy użyciu modeli <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, na czym polega ruch obiegowy Ziemi • demonstruje ruch obiegowy Ziemi przy użyciu modeli • wymienia daty rozpoczęcia astronomicznych pór roku • wskazuje na globusie i mapie strefy oświetlenia Ziemi 	globusie	obiegowego Ziemi <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, na jakiej podstawie wyróżnia się strefy oświetlenia Ziemi 	roku	oświetlenia oraz strefowym zróżnicowaniem klimatów i krajobrazów na Ziemi
--	----------	--	------	---

3. Środowisko przyrodnicze i ludność Europy

Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • określa położenie Europy na mapie świata • wymienia nazwy większych mórz, zatok, cieśnin i wysp Europy i wskazuje je na mapie • wskazuje przebieg umownej granicy między Europą a Azją • wymienia elementy krajobrazu Islandii na podstawie fotografii • wymienia strefy klimatyczne w Europie na podstawie mapy klimatycznej • wskazuje na mapie obszary w Europie o cechach klimatu morskiego i kontynentalnego • podaje liczbę państw Europy • wskazuje na mapie politycznej największe i najmniejsze państwa Europy • wymienia czynniki wpływające na rozmieszczenie ludności Europy • wyjaśnia znaczenie terminu <i>gęstość zaludnienia</i> • wskazuje na mapie rozmieszczenia ludności obszary o dużej i małej gęstości zaludnienia • wymienia starzejące się kraje Europy • wskazuje Paryż i Londyn na mapie Europy 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • omawia przebieg umownej granicy między Europą a Azją • wymienia czynniki decydujące o długości linii brzegowej Europy • wymienia największe krainy geograficzne Europy i wskazuje je na mapie • opisuje położenie geograficzne Islandii na podstawie mapy ogólnogeograficznej • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>wulkan, magma, erupcja, lawa, bazalt</i> • przedstawia kryterium wyróżniania stref klimatycznych • omawia cechy wybranych typów i odmian klimatu Europy na podstawie klimatogramów • wymienia i wskazuje na mapie politycznej Europy państwa powstałe na przełomie lat 80. i 90. XX w. • omawia rozmieszczenie ludności w Europie na podstawie mapy rozmieszczenia ludności • przedstawia liczbę ludności Europy na tle liczby ludności pozostałych kontynentów na podstawie wykresów • wymienia przyczyny migracji Ludności • wymienia kraje imigracyjne i kraje emigracyjne w Europie • wymienia cechy krajobrazu 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • opisuje ukształtowanie powierzchni Europy na podstawie mapy ogólnogeograficznej • opisuje położenie Islandii względem płyt litosfery na podstawie mapy geologicznej • wymienia przykłady obszarów występowania trzęsień ziemi i wybuchów wulkanów na świecie na podstawie mapy geologicznej i mapy ogólnogeograficznej • omawia czynniki wpływające na zróżnicowanie klimatyczne Europy na podstawie map klimatycznych • podaje różnice między strefami klimatycznymi, które znajdują się w Europie • charakteryzuje zmiany liczby ludności Europy • analizuje strukturę wieku i płci ludności na podstawie piramid wieku i płci ludności wybranych krajów Europy • przedstawia zalety i wady życia w wielkim mieście • omawia położenie i układ przestrzenny Londynu i Paryża na podstawie map 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • porównuje ukształtowanie powierzchni wschodniej i zachodniej oraz północnej i południowej części Europy • wyjaśnia przyczyny występowania gejzerów na Islandii • omawia strefy klimatyczne w Europie i charakterystyczną dla nich roślinność na podstawie klimatogramów i fotografii • omawia wpływ prądów morskich na temperaturę powietrza w Europie • omawia wpływ ukształtowania powierzchni na klimat Europy • porównuje piramidy wieku i płci społeczeństw: młodego i starzejącego się • przedstawia korzyści i zagrożenia związane z migracjami ludności • porównuje Paryż i Londyn pod względem ich znaczenia na świecie 	Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia wpływ działalności lądolodu na ukształtowanie północnej części Europy na podstawie mapy i dodatkowych źródeł informacji • wyjaśnia wpływ położenia na granicy płyt litosfery na występowanie wulkanów i trzęsień ziemi na Islandii • wyjaśnia, dlaczego w Europie na tej samej szerokości geograficznej występują różne typy i odmiany klimatu • podaje zależności między strefami oświetlenia Ziemi a strefami klimatycznymi na podstawie ilustracji oraz map klimatycznych • przedstawia rolę Unii Europejskiej w przemianach społecznych i gospodarczych Europy • analizuje przyczyny i skutki starzenia się społeczeństw Europy • opisuje działania, które można podjąć, aby zmniejszyć tempo starzenia się społeczeństwa Europy • omawia przyczyny nielegalnej imigracji do Europy • ocenia skutki migracji ludności między państwami Europy oraz imigracji ludności z innych kontynentów • ocenia rolę i funkcje Paryża i Londynu jako wielkich metropolii
---	--	--	--	---

	<p>wielkomijskiego</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia i wskazuje na mapie największe miasta Europy i świata porównuje miasta Europy z miastami świata na podstawie wykresów 			
4. Gospodarka Europy				
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia zadania i funkcje rolnictwa wyjaśnia znaczenie terminu <i>plony</i> wymienia zadania i funkcje przemysłu wymienia znane i cenione na świecie francuskie wyroby przemysłowe podaje przykłady odnawialnych i nieodnawialnych źródeł energii na podstawie schematu rozpoznaje typy elektrowni na podstawie fotografii wymienia walory przyrodnicze Europy Południowej na podstawie mapy ogólnogeograficznej wymienia atrakcje turystyczne w wybranych krajach Europy Południowej na podstawie mapy tematycznej i fotografii 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia czynniki rozwoju przemysłu we Francji podaje przykłady działów nowoczesnego przemysłu we Francji wymienia czynniki wpływające na strukturę produkcji energii w Europie podaje główne zalety i wady różnych typów elektrowni omawia walory kulturowe Europy Południowej na podstawie fotografii wymienia elementy infrastruktury turystycznej na podstawie fotografii oraz tekstów źródłowych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, czym się charakteryzuje nowoczesny przemysł we Francji omawia zmiany w wykorzystaniu źródeł energii w Europie w XX i XXI w. na podstawie wykresu omawia znaczenie turystyki w krajach Europy Południowej na podstawie wykresów dotyczących liczby turystów i wpływów z turystyki 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia znaczenie nowoczesnych usług we Francji na podstawie diagramów przedstawiających strukturę zatrudnienia według sektorów oraz strukturę wytwarzania PKB we Francji charakteryzuje usługi turystyczne i transportowe we Francji przedstawia zalety i wady elektrowni jądrowych omawia skutki wykorzystania różnych źródeł energii dla środowiska geograficznego omawia wpływ rozwoju turystyki na infrastrukturę turystyczną oraz strukturę zatrudnienia w krajach Europy Południowej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> omawia rolę i znaczenie nowoczesnego przemysłu i usług we Francji analizuje wpływ warunków środowiska przyrodniczego w wybranych krajach Europy na wykorzystanie różnych źródeł energii
5. Sąsiedzi Polski				
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia główne działy przetwórstwa przemysłowego w Niemczech na podstawie diagramu kołowego wskazuje na mapie Nadrenię Północną-Westfalię wymienia walory przyrodnicze i kulturowe Czech i Słowacji wymienia atrakcje turystyczne w Czechach i na Słowacji wymienia walory przyrodnicze Litwy i Białorusi przedstawia główne atrakcje turystyczne Litwy i Białorusi omawia położenie geograficzne 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> omawia znaczenie przemysłu w niemieckiej gospodarce wymienia znane i cenione na świecie niemieckie wyroby przemysłowe rozpoznaje obiekty z Listy światowego dziedzictwa UNESCO w Czechach i na Słowacji na ilustracjach przedstawia atrakcje turystyczne Litwy i Białorusi na podstawie mapy tematycznej i fotografii wymienia na podstawie mapy cechy środowiska przyrodniczego Ukrainy sprzyjające rozwojowi gospodarki wskazuje na mapie obszary, nad 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> omawia przyczyny zmian zapoczątkowanych w przemyśle w Niemczech w latach 60. XX w. analizuje strukturę zatrudnienia w przemyśle w Niemczech na podstawie diagramu kołowego charakteryzuje środowisko przyrodnicze Czech i Słowacji na podstawie mapy ogólnogeograficznej omawia środowisko przyrodnicze Litwy i Białorusi na podstawie mapy ogólnogeograficznej podaje czynniki wpływające na atrakcyjność turystyczną Litwy i Białorusi 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia główne kierunki zmian przemysłu w Nadrenii Północnej-Westfalii na podstawie mapy i fotografii charakteryzuje nowoczesne przetwórstwo przemysłowe w Nadrenii Północnej-Westfalii na podstawie mapy porównuje cechy środowiska przyrodniczego Czech i Słowacji opisuje przykłady atrakcji turystycznych Czech i Słowacji na podstawie fotografii porównuje walory przyrodnicze Litwy i Białorusi na podstawie mapy 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> omawia wpływ sektora kreatywnego na gospodarkę Nadrenii Północnej-Westfalii udowadnia, że Niemcy są światową potęgą gospodarczą na podstawie danych statystycznych oraz map gospodarczych udowadnia, że Czechy i Słowacja to kraje atrakcyjne pod względem turystycznym analizuje konsekwencje gospodarcze konfliktów na Ukrainie charakteryzuje atrakcje turystyczne Ukrainy na podstawie dodatkowych źródeł oraz fotografii

<p>Ukrainy na podstawie mapy ogólnogeograficznej</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia surowce mineralne Ukrainy na podstawie mapy gospodarczej wskazuje na mapie największe krainy geograficzne Rosji wymienia surowce mineralne Rosji wskazuje na mapie sąsiadów Polski wymienia przykłady współpracy Polski z sąsiednimi krajami 	<p>którymi Ukraina utraciła kontrolę</p> <ul style="list-style-type: none"> podaje nazwy euroregionów na podstawie mapy 	<ul style="list-style-type: none"> podaje przyczyny zmniejszania się liczby ludności Ukrainy na podstawie wykresu i schematu omawia cechy środowiska przyrodniczego Rosji na podstawie mapy ogólnogeograficznej charakteryzuje relacje Polski z Rosją na podstawie dodatkowych źródeł 	<p>ogólnogeograficznej i fotografii</p> <ul style="list-style-type: none"> podaje przyczyny konfliktów na Ukrainie opisuje stosunki Polski z sąsiadami na podstawie dodatkowych źródeł 	<ul style="list-style-type: none"> uzasadnia potrzebę utrzymywania dobrych relacji z sąsiadami Polski przygotowuje pracę (np. album, plakat, prezentację multimedialną) na temat inicjatyw zrealizowanych w najbliższym euroregionie na podstawie dodatkowych źródeł informacji
--	--	--	--	---